

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка туристичного підприємства»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 242 «Туризм»
Освітня програма «Туризм»
Рік навчання 2, семестр 4
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація лектора (e-mail)

Сторінка дисципліни в eLearn

проф., д.е.н. **Бардаш Сергій Володимирович**
професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму
serg.bardash@nubip.edu.ua
serg.bardash@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3733>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна є обов'язковою та складається з трьох змістових модулів: 1. Основи економіки туристичного підприємства, 2. Процеси та ресурси туристичного підприємства, 3. Результати діяльності туристичного підприємства. У межі модуля 1 розглядається сутність та значення туризму в економічній системі країни та світі, правове регламентування підприємницької діяльності у туристичному бізнесі, види економічних стратегій в управлінні туризмом, особливості формування та реалізації туристичного продукту. У модулі 2 розглядаються особливості виробничого процесу підприємств туристичного бізнесу, його ресурсне забезпечення. У модулі 3 розглядаються фінансові умови та результати діяльності туристичного підприємства (грошові кошти, витрати, доходи, прибуток), а також загальні підходи щодо підвищення ефективності управління такими об'єктами. За результатами вивчення навчальної дисципліни складається екзамен.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
4 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Туризм в економічній системі країни і світу	2/2	Знати: сутність підприємницької діяльності в галузі туризму; зовнішнє та внутрішнє середовище об'єкта підприємницької діяльності;	Письмове аудиторне опитування Написання тестів Виконання розрахункових задань Написання рефератів	4
Тема 2. Підприємницька діяльність як основа туристичного бізнесу	2/2			4
Тема 3. Місце економічної	2/2			4

стратегії в управлінні туризмом		ресурсну основу суб'єкта підприємницької діяльності; основні поняття економіки підприємств туристичної індустрії; економічний механізм функціонування підприємств туризму в умовах ринкової економіки; фактори впливу на різні аспекти діяльності підприємств туристичної індустрії та механізми управління ними. Вміти: оцінювати економічний стан туристичного підприємства; обґруntовувати стратегію управління ресурсним потенціалом туристичного підприємства; правильно обирати методи планування залежно від результатів аналізу виробничої і фінансово-комерційної діяльності та цілей розвитку підприємства.		
Тема 4. Формування та реалізація туристичного продукту	4/4			8

Модуль 2

Тема 5. Виробнича програма	2/2	Знати: сутність та структуру та	Письмове аудиторне опитування	5
-------------------------------	-----	------------------------------------	-------------------------------	----------

підприємств туристичного бізнесу		призначення виробничої програми; ресурсну основу, алгоритм розробки та принципи складання виробничої програми; схему запуску замовлень при формуванні туристичного продукту; етапи обґрунтування виробничої програми	Написання тестів Виконання розрахункових завдань, Виконання самостійної роботи Написання рефератів	
Тема 6. Планування експлуатаційної діяльності підприємств розміщення туристів	2/2			5
Тема 7. Виробнича програма та товарооборот підприємств харчування туристів	4/4			10
Тема 8. Трудові ресурси та оплата праці на підприємствах туристичного бізнесу	2/2	значення та структуру плану експлуатаційно-фінансової діяльності підприємства готельного типу; значення показників місткості об'єкта розміщення, пропускної спроможності готелю, завантаження наявного та номерного фонду, завантаження ємності готелю, а також методику їх розрахунку; джерела доходів підприємств готельного типу; методику розрахунку доходу від реалізації номерів; структуру та порядок укладання зведеного плану доходу закладу		5

		<p>розміщування; основні фактори визначення доходу готельного підприємства; особливості планування діяльності підприємств харчування; класифікацію підприємств харчування в туристичній сфері діяльності; класифікацію продукції власного виробництва підприємств харчування; структуру товарообороту підприємств харчування; порядок розробки виробничої програми підприємств харчування та планування товарообороту; умови та особливості застосування нормативного методу планування випуску продукції та способи його застосування; складові елементи продуктового балансу підприємства харчування; поняття «трудові ресурси підприємства», «кадровий потенціал підприємства»;</p>		
--	--	--	--	--

		<p>показники кадрового стану підприємств туристичного бізнесу;</p> <p>види стимулів, форми та вимоги до системи мотивації;</p> <p>види та форми оплати праці в туристичному бізнесі;</p> <p>загальні етапи планування кадрів підприємства;</p> <p>порядок застосування нормативного методу розрахунку потреби в кадрах;</p> <p>види витрат на оплату праці та їх планування;</p> <p>значення та склад фонду заробітної плати.</p> <p>Вміти</p> <p>розраховувати:</p> <p>показники місткості об'єкта розміщення, пропускної спроможності готелю,</p> <p>завантаження наявного та номерного фонду, завантаження ємності готелю;</p> <p>дохід від реалізації номерів;</p> <p>випуск продукції підприємства харчування за нормативним методом;</p> <p>показники кадрового стану підприємств туристичного бізнесу;</p>		
--	--	--	--	--

		явочну численність працівників за різних режимів роботи підприємства; фонд заробітної плати.		
Модуль 3				
Тема 9. Джерела формування та напрями використання доходу туристичних підприємств.	2/2	Знати: сутність та значення доходу як економічної категорії та економічного показника; види доходів туристичних підприємств; особливості формування та використання доходу	Письмове аудиторне опитування Написання тестів Виконання розрахункових завдань Виконання самостійної роботи Написання рефератів	5
Тема 10. Поточні витрати та собівартість туристичного продукту	2/2	турystичного підприємства; стратегію формування доходу; модель моніторингу, схему та етапи стратегічного планування доходу		5
Тема 11. Система формування й розподілу прибутку туристичних підприємств	4/4	турystичного підприємства; завдання оптимізації доходів туристичних підприємств; процес розробки політики оптимізації та основні принципи формування політики оптимізації доходу підприємства; класифікацію витрат за видами		10
Тема 12. Рух грошових коштів на підприємствах туристичного бізнесу	2/2			5

		<p>діяльності туроператора; склад витрат, що включаються у виробничу собівартість турпродукту; склад адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат туроператора; склад витрат операційної діяльності підприємств туристичного бізнесу за економічними елементами; методику калькулювання собівартості та ціни туристичного продукту; алгоритм планування витрат туристичного підприємства; методи розробки плану витрат; класифікацію та показники прибутку підприємства; значення та методику розрахунку показників рентабельності туристичного підприємства; етапи обґрунтування стратегії управління прибутком; методи планування прибутку від</p>		
--	--	---	--	--

		<p>реалізації турпродукту; принципи та напрямки розподілу прибутку підприємства; класифікацію грошових потоків підприємств; схему формування сукупного чистого грошового потоку туристичного підприємства; мету економічного управління рухом грошових коштів; принципи та основні етапи економічного управління рухом грошових коштів; завдання та основні об'єкти оптимізації руху грошових коштів; основні фактори впливу на рух грошових коштів туристичного підприємства; методи оптимізації руху грошових коштів; основні заходи прискорення залучення коштів до діяльності підприємств туризму; основні заходи уповільнення витрачання грошових коштів; основні напрями використання надлишкових коштів туристичних підприємств; напрями</p>		
--	--	---	--	--

		<p>забезпечення зростання чистого руху грошових коштів;</p> <p>порядок та складові елементи плану надходження та витрачання грошових коштів;</p> <p>головну мету планування руху грошових коштів;</p> <p>зміст розробки оптимального плану руху грошових коштів.</p> <p>Розуміти вплив витрат на формування та реалізацію турпродукту.</p> <p>Розуміти обліковий підхід до формування доходів та їх значення у визначені фінансових результатів.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> розраховувати різні види доходів туристичного підприємства; калькулювати собівартість та ціну туристичного продукту; розраховувати показники рентабельності туристичного підприємства; розраховувати коефіцієнти: достатності чистого потоку грошових коштів, ліквідності грошового потоку, ефективності 	
--	--	--	--

		грошового потоку, реінвестування (капіталізації) чистого потоку грошових коштів.		
Всього за 4 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо акаадемічної добродетелості:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано